

Algemene beschouwing op de begroting 2023 van de Gemeente Maashorst

Uden, oktober 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
Veiligheid	3
Verkeer en vervoer	3
Economie	4
Onderwijs	4
Sport, cultuur en recreatie	5
Sociaal Domein	5
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7
Bedrijfsvoering	7
Bestuur en dienstverlening	7

Inleiding

UdenPlusLanderd maakt zich zorgen over het welzijn van onze inwoners. Oorlogsdreiging, top-down klimaatplannen, energietransities, een warrig stikstofbeleid en een hoge asielinstroom. Exorbitante energieprijzen, veel uitgestelde zorg en verdieping van de wooncrisis. Dit alles geeft de burgers het gevoel dat de overheid de grip kwijt is en niet tot goede oplossingen komt. Alom heerst onvrede.

- ✓ UdenPlusLanderd roept het college op om zich teweer te stellen tegen de dwang die door Den Haag aan gemeenten wordt opgedrongen en samen met omringende gemeenten en de VNG politiek Den Haag te bewegen tot een structureel goed asielbeleid. Wel vluchtelingen uit oorlogsgebieden, geen asielzoekers uit veilige landen.

UdenPlusLanderd vindt dat de gemeentelijke politiek leeftijdsvriendelijk moet zijn, dat wil zeggen dat elke leeftijdscategorie in de nieuwe gemeente aandacht verdient. Jonge kinderen moeten in een veilige omgeving kunnen opgroeien. Hun ouders moeten een voldoende levensstandaard hebben om zelf prettig te kunnen leven en om hun kinderen geen belangrijke dingen te hoeven ontzeggen, zoals bijvoorbeeld deelname aan het verenigingsleven en gezonde voeding. Voor volwassenen moet voldoende werkgelegenheid zijn en obstakels hiervoor, zoals het niet voldoende beheersen van de Nederlandse taal, mogen geen sta in de weg zijn, evenmin als fysieke en mentale beperkingen dat mogen zijn.

Iedereen telt mee in onze ogen; iedereen wil meedoen, is onze overtuiging. Mensen die met pensioen zijn, moeten de mogelijkheid hebben om hun kwaliteiten, inzichten en ervaring dienstbaar te maken aan de samenleving. Van hun kennis en deskundigheid moet de samenleving in het algemeen en de politiek in het bijzonder dankbaar gebruik maken, zeker nu in vrijwel alle sectoren het tekort aan personeel hand over hand toeneemt. Onze opvatting dat oudere mensen niet alleen veel te vertellen hebben, maar ook veel te vertellen zouden moeten hebben, verdient ingang in de politiek.

- ✓ UdenPlusLanderd roept het college op om in overleg met de ASD en in samenwerking met het bedrijfsleven maatregelen te nemen om ouderen te bewegen (opnieuw of langer) aan het arbeidsproces deel te nemen.

Wij steunen initiatieven die ten doel hebben jongeren te interesseren voor politiek, maar staan ook voor de politieke bereidheid om ouderen te raadplegen bij belangrijke onderwerpen, zoals vraagstukken op het gebied van mobiliteit en de leefbaarheid van buurten. Politiek wordt naar onze mening pas dan als waardevol ervaren als besluitvorming over zaken die de burger in

zijn of haar woon- en leefomgeving aangaan, voor een belangrijk deel bij de burger wordt neergelegd.

- ✓ Buurthuizen en MFA's zijn essentieel voor de leefbaarheid van wijken en buurten. Welke wijken naast Uden-Zuid ontberen deze faciliteiten?
- ✓ Wanneer kan in Uden-Zuid worden begonnen met de bouw van een MFA en hoe kan dit proces worden versneld?
- ✓ Het plaatsen van bewegingstoestellen in ouderrijke buurten kan een belangrijke functie vervullen voor de leefbaarheid in buurten.

Samenspraak met burgers, kernen, wijken, buurten, maatschappelijke organisaties en ondernemers is een absoluut vereiste om onze nieuwe gemeente een gemeente van alle burgers te laten zijn. Wij stellen vast dat hiervoor inmiddels door het college positieve stappen zijn gezet. Burgers mogen echter bij commissievergadering alleen inspreken op NIET op de agenda staande onderwerpen.

- ✓ UdenPlusLanderd stelt voor dat in de commissievergaderingen burgers op alle onderwerpen mogen inspreken.

Veiligheid

In voorgaande jaren hebben wij gepleit voor meer blauw op straat, met name in de avonduren. De fysieke aanwezigheid van een wijkagent en/of boa, met name in ouderrijke buurten, wekt een gevoel van sociale veiligheid op.

- ✓ Wij vragen ons af in hoeverre er stappen zijn gezet om burgerinitiatieven op het gebied van het bewaken van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid te koppelen aan een structurele samenwerking met boa's en wijkagenten?

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid van jonge en van oudere verkeersdeelnemers kan een flinke impuls goed gebruiken en inmiddels heeft er een inventarisatie van gevaarlijke punten in onze gemeente plaatsgevonden. Een snelle aanpak van deze punten is gewenst. Wij vragen ook aandacht voor veilige, bredere fietspaden in het recreatiegebied De Maashorst, gescheiden van het grazend wild en voorzien van pleisterplaatsen.

- ✓ Momenteel wordt gewerkt aan de herziening van het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP). UdenPlusLanderd is van mening dat het aanpakken van gevaarlijke punten voorrang verdient.

Economie

Het bedrijfsleven, de overheid en andere werkgevers zouden werknemers, in de laatste jaren voor hun uitdiensttreding, bij het pensioen in zicht, door middel van maatschappelijke stages moeten voorbereiden op een rol al dan niet als vrijwilliger voor projecten of doelgroepen waar binding mee wordt gevoeld.

De transitie van de agrarische sector naar een gezond en duurzaam voedselsysteem, met inachtneming van realistische normen voor de uitstoot van milieubelastende stoffen, is niet alleen de agrarische ondernemer gebaat, maar ook de omgeving. In dit proces mag de agrarische sector niet de speelbal zijn van partijpolitieke standpunten. UdenPlusLanderd stelt de continuïteit van onze voedselvoorziening op de eerste plaats.

De hoge energieprijzen treffen niet alleen burgers maar zeker ook onze ondernemers, die zich net aan het herstellen zijn van de coronacrisis.

- ✓ Wat kan de gemeente – aanvullend op de maatregelen die de landelijke overheid in petto heeft en naar analogie van het extra maatwerk voor inwoners - betekenen voor ondernemers die het water aan de lippen staat, als gevolg van de extreme energieprijzen?
- ✓ Zeeland groeit van 6750 inwoners nu, naar 8000 inwoners in de komende jaren. Er worden 400 woningen gebouwd. Hoe staat het college t.o.v. een tweede supermarkt in Zeeland en welke acties kunnen daartoe worden uitgezet?

Onderwijs

Al dan niet vanuit de positie van vrijwilliger is het zaak werk te maken van de inzet van ouderen in het onderwijs. Met name het beroepsgericht onderwijs is gebaat bij inzichten, vaardigheden en ervaring van ouderen.

De regering trekt meer geld uit voor het verbeteren van basisvaardigheden. Vanaf 2023 wordt er jaarlijks 15 miljoen euro extra toegevoegd aan het educatiebudget voor gemeenten. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het WEB-budget (Wet Educatie en Beroepsonderwijs).

- ✓ UdenPlusLanderd wordt graag periodiek geïnformeerd over de stappen die worden gezet om laaggeletterdheid aan te pakken en van de resultaten die daarbij worden geboekt.
- ✓ Welke initiatieven worden ondernomen om mensen die digitale vaardigheden missen te scholen, of anderszins voldoende te informeren over gemeentelijke aangelegenheden.

Sport, cultuur en recreatie

Kunst en cultuur zijn belangrijk voor de ontwikkeling van jonge mensen en het gemeentelijk beleid is gericht op de bevordering hiervan. Om redenen van mobiliteit en om de contacten tussen buurtbewoners te bevorderen is UdenPlusLanderd voorstander van zoveel mogelijk aanbod aan cultuur 'op locatie': in MFA's en wijk- of buurtontmoetingsplaatsen.

- ✓ UdenPlusLanderd is voorstander van een cultuurpas voor senioren en vooral in te zetten op daluren. Dit paspoort komt tegemoet aan de behoefte van senioren en maakt de exploitatie van sport -, kunst en cultuurprogramma's meer rendabel.

Sociaal Domein

UdenPlusLanderd ziet een netwerk van voorzieningen ook als een middel om de saamhorigheid van een buurt te vergroten. De buurt, en zeker een buurtgemeenschap waar een hoge mate van onderlinge binding wordt beleefd, beperkt de gevoelens van eenzaamheid en versterkt het gevoel dat er iemand in de buurt is als de situatie daar om vraagt.

UdenPlusLanderd is van mening dat die saamhorigheid extra impulsen krijgt als buurten zelf kunnen beschikken over een buurtgebonden budget voor inspanningen en activiteiten die de sociale leefbaarheid van een buurt versterken.

- ✓ Is het college met ons voorstander van een buurtgebonden budget om de saamhorigheid van buurtgenoten, buurtzorg en de sociale leefbaarheid van een buurt op een hoger plan te brengen?

Als gevolg van de fusie tussen Uden en Landerd en omdat het nieuwe dorpshuis in Zeeland is gerealiseerd, komt het oude gemeentehuis van Zeeland en het gemeenschapshuis De Garf beschikbaar voor andere doeleinden, bijvoorbeeld medisch/maatschappelijk.

- ✓ Hoe ziet het college de toekomstige bestemming van deze gebouwen?

Het college kiest voor maatwerk om op aanvraag inwoners voor in totaal €375.000 tegemoet te komen aan de hoge energieprijzen. Het is belangrijk om alle inwoners over deze mogelijkheid te informeren.

- ✓ Niet alleen via de gebruikelijke kanalen, maar ook middels een brief aan alle woonhuisadressen.
- ✓ Wat is de ratio achter de hoogte van dit subsidiebedrag?
- ✓ Welke criteria worden gehanteerd om de hoogte van het subsidiebedrag van een individuele aanvraag te bepalen?

UdenPlusLanderd pleit voor de uitbreiding van zendtijd van de lokale media om deze in staat te stellen commissie – en raadsvergaderingen integraal uit te zenden, meer informatie over de gemeente te verstrekken en voor (veel) meer regionale nieuwsgaring.

- ✓ UdenPlusLanderd vraagt het college hierover met Dtv in overleg te gaan.

[Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.](#)

In 2021 heeft UdenPlus tegen de RES 1.0 gestemd als weerwoord op loze beloften over haalbaarheid en betaalbaarheid. UdenPlusLanderd zet in op een stabiele energievoorziening, klimaatadaptatie en de isolatie van woningen.

De actuele situatie op de energiemarkt benadrukt het stemgedrag destijds van UdenPlus. De Raadsinformatiebrief Actualisatie voortgang in de uitvoering van de RES NOB beschrijft dat de doelstelling van de RES 1.0 om in 2030 1,6 TWh duurzame energie in de regio op te wekken niet wordt gehaald en de lezer wordt er alvast op voorbereid dat de raden op korte termijn wat meer op afstand worden geplaatst bij de verdere besluitvorming over RES 2.0.

Het positieve nieuws is dat kernenergie meer en meer wordt geaccepteerd als een realistisch alternatief voor hernieuwbare energie.

Ten opzichte van 1990 is er sprake van een vermindering van de stikstofuitstoot van ongeveer de helft en destijds zag niemand enig probleem in de natuur. UdenPlusLanderd stelt – juist in tijden van crises en oorlogsdreiging - een stabiele voedselketen op de allereerste plaats en komt op voor de boeren, de beste van Europa.

Alhoewel dit in de begroting niet tot uitdrukking komt, blijft het natuurgebied de Maashorst onderwerp van gesprek door plannen van Team Maashorst over verdere ontwikkeling hiervan. In deze plannen dreigen recreanten het onderspit te delven ten gunste van grote grazers, die zonder afscherming overal mogen grazen. UdenPlusLanderd stelt veiligheid voor de inwoners en bezoekers van de Maashorst op de eerste plaats en staat pal achter veilige recreatie: grote grazers (Wisenten) en recreanten gaan niet samen!

- ✓ Volgens het (vigerend) Manifest 2009 dient recreatie en natuur gezamenlijk te worden ontwikkeld. Waarom wordt dit uitgangspunt ter discussie gesteld?
- ✓ Wat is precies de status van de verdere gebiedsontwikkeling en welke aanpak wordt gehanteerd (eerst een nieuwe gebiedsvisie en pas daarna een nieuwe i-Bep)?

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Inmiddels is de Gemeenteraad akkoord gegaan met de versnellingsagenda en wordt de woonvisie opgesteld. Wij vragen daarbij aandacht voor technologische ontwikkelingen, waaronder demotica, die oudere bewoners de mogelijkheid bieden thuis te blijven wonen ook bij ernstige fysieke beperkingen.

- ✓ Wij vragen ons af wat voor onze gemeente de impact is van de dwingende afspraken die de minister met de provincie heeft gemaakt over de bouw van 130.000 woningen.

De speelgelegenheid voor kinderen rondom het kindcentrum De Morgenzon in Zeeland is verre van ideaal. Nu het nieuwe dorps huis, de sporthal en daarbij behorende parkeerplaats zijn voltooiing nadert, stelt UdenPlusLanderd voor om de problematiek rondom de speel[plaats] op te lossen, bijvoorbeeld om de huidige parkeerplaats van het personeel om te vormen tot de speelgelegenheid voor kinderen.

- ✓ Wij vragen het college hierover in gesprek te gaan met het kindcentrum De Morgenzon.

Bedrijfsvoering

In tijden van gierende inflatie en energieprijzen die de pan uitrijzen geeft UdenPlusLanderd prioriteit aan (extra) uitgaven die het welzijn van onze inwoners vergroten. Wij staan dan ook achter de gemeentelijke tegemoetkoming in de hoge energielasten. Dat is anders met de aanleg van groene daken. Nut en noodzaak ontbreken om deze investering per se in 2023 plaats te laten vinden. Het bestuursakkoord strekt zich immers uit tot 2026.

Bestuur en dienstverlening

De gemeente Uden maakt deel uit van allerlei (sub)regionale samenwerkingsverbanden. Zolang die samenwerking concrete voordelen biedt voor onze inwoners is dit een goede zaak. De ervaring gebiedt te zeggen dat onvoldoende communicatie met de burgers plaatsvindt over deze voordelen, terwijl in een aantal gevallen de burger wel meebetaalt aan de samenwerkingsverbanden.

De samenleving wordt geteisterd door een paarse krokodillenplaag. De regelzucht in ons land heeft gigantische proporties aangenomen waar burgers, ondernemers en werknemers onder bezwijken. Met name in cruciale sectoren als het onderwijs en de zorg besteden onderwijzers en zorgverleners ongeveer de helft van hun tijd aan bureaucratische rompslomp.

- ✓ Welke acties onderneemt het college om aan deze bureaucratie een einde te maken en in hoeverre verschaft de Omgevingswet – eenmaal ingevoerd – verlichting.